

Globální strategie týkající se alkoholu Světové zdravotnické organizace a co z toho vyplývá pro Česko

Strategie byla schválena 20. 5. 2010 Světovým zdravotnickým shromážděním. Podpořila ji i řada organizací. Kromě Světové zdravotnické organizace i Mezinárodní rada zdravotních sester, Mezinárodní asociace studentů medicíny i Světová rada církví.

Důvody, pro byl tento dokument přijat, zahrnují mimo jiné i to, že je škodlivé užívání alkoholu třetím nejvýznamnějším rizikovým faktorem předčasné smrti a invalidity. Odhaduje se, že ročně v souvislosti s alkoholem umírá 2,5 milionu osob včetně 320 000 osob ve věku mezi 15. až 29. rokem.

Co konkrétního z uvedeného dokumentu vyplývá pro Českou republiku?

- Autoři dokumentu doporučují systematické a plošné vyhledávání a diagnostikování těch, kdo zneužívají alkohol nebo jsou na něm závislí. Těmto lidem by se mělo dostat rychlé pomoci, což může být i krátká intervence. Tu může provést např. praktický lékař nebo jiný kvalifikovaný zdravotník.
- Důležitá je prevence u těhotných, aby se předešlo poškození plodu alkoholem.
- Pomoci by se mělo dostat rodinám, které závislostí na alkoholu trpí často více nežli postižený.
- Měly by se důsledně a systematicky provádět kontroly dechu na alkohol u řidičů, aby se snížil počet dopravních nehod pod vlivem alkoholu. Těm, kdo pod vlivem alkoholu řídí, by se mělo odebrat řidičské oprávnění.
- Věkové limity pro prodej a podávání alkoholických nápojů je třeba striktně dodržovat. Hustota zařízení, kde se prodává alkohol, by se měla regulovat. To se týká jejich počtu, otevíracích hodin a míst prodeje. Je absurdní povolovat prodej alkoholu na sportovních utkáních, když pak v ulicích dochází k řádění opilých fanoušků.
- Účinným nástrojem, jak omezit spotřebu, je vyšší zdanění alkoholických nápojů. Dokument také doporučuje cenově zvýhodňovat nápoje nealkoholické. To je v České republice zvláště naléhavé, protože nápoje s obsahem alkoholu jsou zde často levnější než běžné nápoje nealkoholické.
- Důležitá je i regulace reklamy alkoholu, aby nezasahovala zranitelnou část populace, jako jsou děti a dospívající.
- Označovat alkoholické nápoje varovnými nápisy podobně, jako je tomu u tabákových výrobků.
- Je také třeba zamezit ilegální výrobě, prodeji a importu alkoholu, což je dle zpráv z médií velký problém i v České republice.
- Světová zdravotnická organizace také vyzývá jednotlivé vlády k tomu, aby si zpracovaly národní programy prevence škod působených alkoholem. Nic takového, pokud víme, v České republice neexistuje. V programu „Zdraví pro všechny v 21. století“ je alkoholové problematice věnován určitý prostor. Hlavního cíle, tj. snížení spotřeby alkoholu, se dosud rozhodně nedaří dosáhnout.

Karel Nešpor

MUDr. Karel Nešpor, CSc.

Psychiatrická léčebna Bohnice
Ústavní 91, 181 02 Praha 8
nespor.k@seznam.cz
